

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 415/2010-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., H., zastúpeného advokátkou JUDr. D. Š., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 29 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj porušenia čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Veľký Krtíš v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S/4/2008 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 1 So/2/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. septembra 2010 doručená sťažnosť J. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 29 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj porušenie čl. 12 ods. 4 ústavy postupom Okresného súdu Veľký Krtíš

(ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S/4/2008 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 So/2/2010.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 S/4/2008 zo 14. decembra 2009 (ďalej aj „prvostupňový rozsudok“) bol zamietnutý návrh sťažovateľa proti S. (ďalej len „odporca“) na nahradenie prejavu vôle odporcu. Krajský súd rozsudkom č. k. 1 So/2/2010-341 z 19. mája 2010 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) prvostupňový rozsudok potvrdil a zároveň zaviazal sťažovateľa zaplatiť odporcovi trovy konania.

Podľa sťažovateľa „... vyššie uvedenými rozhodnutiami súdov bol porušený zákon a Ústava Slovenskej republiky...“.

V sťažnosti je okrem iného opísaný skutkový stav v právnej veci sťažovateľa, predmetom ktorej bolo rozhodovanie o návrhu na nahradenie prejavu vôle odporcu s tým, aby súd určil (nahradil súhlas členskej schôdze odporcu), že sťažovateľovi dňom právoplatnosti rozhodnutia súdu vzniklo členstvo u odporcu.

Sťažovateľ svoj nárok odvodzoval od toho, že je vlastníkom pozemkov patriacich do poľovníckeho revíru odporcu a zároveň „je držiteľom poľovného lístka a zbrojného preukazu, je občanom Slovenskej republiky a členom SPZ. Sťažovateľ písomnou žiadosťou požiadal odporcu o prijatie za člena, odporca žiadosti sťažovateľa nevyhovel z dôvodu, že podľa názoru odporcu žiadosť sťažovateľa nespĺňa náležitosti uvedené v § 12 ods. 2 Stanov SPZ a článku 7 organizačného a rokovacieho poriadku SPZ. Sťažovateľ má zato, že odporca mu týmto konaním obmedzil právo poľovníctva sťažovateľa zakotvené v zákone o poľovníctve a obmedzil jeho vlastnícke právo v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky.“.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ cituje zo stanov odporcu a poukazuje aj na niektoré ustanovenia zákona č. 23/1962 Zb. o poľovníctve v znení neskorších predpisov platného v relevantnom čase tvrdiac, že jeho návrh bol dôvodný, keďže ako

vlastník pozemku má prednostné právo, resp. „právo poľovníctva v tomto revíri, môže ho vykonávať buď sám (v podobe združenia sa v poľovníckej organizácii) alebo môže výkon tohto práva prenajať za odplatu a to buď PZ alebo inej právnickej alebo fyzickej osobe. Zákon o poľovníctve vymedzuje formu výkonu práva poľovníctva. Vlastník pozemku patriaceho do poľovného revíru, ktorý vykonáva právo poľovníctva, musí byť členom poľovníckej organizácie PZ alebo inej poľovnej spoločnosti, ktoré sú právnickými osobami a majú charakter záujmových združení.

Zákon o poľovníctve ani iný všeobecne záväzný právny predpis nezveruje poľovníckej organizácii právomoc rozhodovať, kto môže vykonávať právo poľovníctva, práve naopak zakotvuje prednostné právo vlastníka pozemku v poľovnom revíri na vznik členstva v poľovníckom združení. Z obsahu zákona o poľovníctve vyplýva, že po splnení zákonom o poľovníctve stanovených podmienok má vlastník pozemku patriaceho do poľovného revíru právo na vznik členstva v PZ.“

Sťažovateľ zastáva názor, že všetky zákonom ustanovené podmienky na vznik členstva u odporcu splnil, čo podrobne odôvodňuje v ďalšej časti sťažnosti. Podľa jeho názoru „právo poľovníctva patrí vlastníkovi poľovného pozemku (§ 2 ods. 2 zákona o poľovníctve), preto § 14 ods. 4 zákona o poľovníctve nemá na mysli právo prednosti vlastníka poľovného pozemku, ale zákon v tomto ustanovení má na mysli vynutiteľnosť práva poľovníctva pre vlastníka poľovného pozemku pre prípad, že poľovný pozemok je prenajatý poľovníckemu združeniu a vlastníkovi poľovného pozemku je upierané jeho právo poľovníctva v zmysle zákona o poľovníctve – teda prednostné právo vlastníka pozemku patriaceho do spoločného poľovného revíru, v ktorom je výkon práva poľovníctva prenajatý, má súdne vynutiteľné právo na vznik členstva v poľovníckom združení, ktorému bol výkon práva poľovníctva prenajatý – toto má na mysli zákonodarca (§ 14 ods. 4 zákona o poľovníctve), nie právo prednosti, pretože právo poľovníctva vlastníkovi poľovného pozemku podľa zákona o poľovníctve patrí, teda má ho každý vlastník poľovného pozemku, ktorý spĺňa aj ďalšie podmienky ustanovené v zákone o poľovníctve. Prednostné právo v zmysle § 14 ods. 4 zákona o poľovníctve sa nepriznáva ktorémukoľvek žiadateľovi, toto je zákonom priznané len vlastníkovi poľovného pozemku v spoločnom poľovnom revíri. Združovanie občanov v poľovníckom združení je realizáciou jednou zo základných

politických práv občanov Slovenskej republiky upraveného v článku 29 Ústavy Slovenskej republiky.“.

K splneniu zákonných podmienok na podanie sťažnosti uviedol:

„Sťažovateľ pri uplatnení ochrany svojho základného práva využil všetky právne prostriedky, ktoré mu právne predpisy na jeho ochranu poskytujú, tým splnil podmienku ustanovenú v § 53 ods. 1 zákona SNR č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov. Taktiež sťažovateľ dodržal v zmysle § 53 ods. 3 zákona SNR č. 38/1993 Z. z. lehotu na podanie tejto sťažnosti, pretože uznesenie krajského súdu Ban. Bystrica č. 1 So/2/2010-341 bolo sťažovateľovi doručené 3. 7. 2010.“

Sťažovateľ preto žiada, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a rozhodol týmto nálezom:

„1) Základné právo J. K. upravené v čl. 12 ods. 4, čl. 20, ods. 1, čl. 29 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnom súde Veľký Krtíš pod č. k. 1 S/4/2008, v konaní vedenom na Krajskom súde Banská Bystrica v konaní č. k. 1 So/2/2010 porušené bolo.

2) Rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica, č. k 1 So/2/2010-341 zo dňa 19. 5. 2010 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3) J. K. priznáva finančné zadostučinenie 4.969,02 EUR (slovom štyritisícdeväťstošesťdesiatdeväť EUR, 02/100), ktoré je Okresný súd Veľký Krtíš, Krajský súd Banská Bystrica povinní J. K. spoločne a nerozdielne vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4) J. K. priznáva trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia JUDr. D. Š. vo výške 254,88 EUR, ktoré sú Okresný súd Veľký Krtíš a Krajský súd Banská Bystrica povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť JUDr. D. Š... do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 29 ods. 1 ústavy, ako aj porušenia čl. 12 ods. 4 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S/4/2008 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 So/2/2010.

1. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd je založená na princípe subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo

slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Vzhľadom na uvedené v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavnému súdu prislúcha právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody len za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (m. m. I. ÚS 78/99) pred iným orgánom verejnej moci. Jedným z účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

V danom prípade bol sťažovateľ oprávnený podať proti rozsudku okresného súdu č. k. 1 S/4/2008-290 zo 14. decembra 2009 odvolanie, čo aj urobil, a krajský súd o ňom rozhodol rozsudkom č. k. 1 So/2/2010-341 z 19. mája 2010. Z toho vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv proti namietanému postupu okresného súdu, ktorý predchádzal vydaniu prvostupňového rozsudku, v systéme všeobecných súdov, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť a aj rozhodol krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 29 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S/4/2008 z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľa garantovaných v čl. 20 ods. 1 a čl. 29 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 So/2/2010, ústavný súd poukazuje v prvom rade na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 326/07), súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj „vlastnícke právo“ a „právo slobodne sa združovať“, ak toto

porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). O prípadnom porušení základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 29 ods. 1 ústavy možno uvažovať v zásade len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. Sťažovateľ však porušenie čl. 46 až čl. 48 ústavy nenamieta.

Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) navyše vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje Najvyšší súd Slovenskej republiky (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01) alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

V reakcii na výhrady sťažovateľa k namietanému rozsudku krajského súdu preto ústavný súd neskúmal, či a do akej miery je výklad podaný krajským súdom v namietanom rozsudku vyhovujúci, ale aj napriek tomu, že sťažovateľ porušenie ústavnoprocených princíпов nenamieta, posudzoval, či tento výklad nepredstavuje interpretáciu natoľko extrémnu, a teda arbitrárnu, ktorá by kolidovala s hlavnými ústavnými postulátmi právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Podľa názoru ústavného súdu je namietaný rozsudok krajského súdu založený na takom racionálnom a ústavne udržateľnom argumentačnom základe, ktorý neumožňuje dospieť k záveru o extrémnej interpretácii danej problematiky. Vzhľadom na to ústavný súd nemá dôvod spochybňovať ani krajským súdom vyvodené závery, ale naopak, na dôvody, na ktorých je predmetný rozsudok krajského súdu založený, v celom rozsahu poukazuje a odvoláva sa na ne citujúc relevantnú časť jeho

odôvodnenia, v ktorej sa uvádza, že „Ustanovenie § 14 ods. 4 Zákona o poľovníctve treba vysvetľovať v súvislosti s § 2 ods. 2 tohto zákona, podľa ktorého právo poľovníctva patrí vlastníkovi pozemku a ako súčasť základného práva vlastníť majetok je chránený čl. 20 Ústavy SR. Prednostné právo vlastníka poľovných pozemkov na vznik členstva v poľovníckom združení, ktoré má v nájme poľovný revír (súčasťou ktorého sú pozemky vo vlastníctve žiadateľa o členstvo), neznamena, že poľovnícke združenie je povinné za člena prijať každého vlastníka (podielového spoluvlastníka) pozemku, na ktorom vykonáva právo poľovníctva na základe nájomných zmlúv alebo rozhodnutia lesného úradu. Žiadateľ o členstvo, ktorý spĺňa všetky ostatné podmienky vyžadované Zákomom o poľovníctve, pre výkon práva poľovníctva môže požiadať o súdnu ochranu žalobou o nahradenie vôle poľovníckeho združenia len v tom prípade, ak by žalované poľovnícke združenie porušilo právo prednosti vlastníka pozemku vyplývajúce z § 14 ods. 4 Zákona o poľovníctve. Ak by odporca prijal za svojho člena iného občana, nevlastníka pozemku, na ktorom vykonáva právo poľovníctva, ale odmietol by prijať za svojho člena vlastníka pozemku, porušil by tým právo prednosti vlastníka pozemku zakotvené v § 14 ods. 4 Zákona o poľovníctve a žaloba na ochranu proti takémuto postupu poľovníckeho združenia by bola dôvodná. Právo domáhať sa súdnej ochrany týmto spôsobom vyplýva z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, ako aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom bez ohľadu na to, či takúto možnosť právnej ochrany stanovuje konkrétneho poľovníckeho združenia alebo aj Zákon o združovaní občanov, či Zákon o poľovníctve, zakotvujú. Odporca právo prednosti navrhovateľa ako vlastníka pozemku vyplývajúce z § 14 ods. 4 Zákona o poľovníctve neporušil, keď od roku 2005 nikoho za svojho člena neprijal, preto I. st. súd správne rozhodol, keď návrh navrhovateľa zamietol.“.

Pretože ústavný súd v okolnostiach daného prípadu nezistil, že by rozsudok krajského súdu bol svojvoľný alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, nemá žiaden dôvod na prehodnocovanie

záverov tohto súdu. Tvrdenia sťažovateľa preto podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny súdneho konania, ktoré skončilo pre neho nepriaznivým výsledkom, čo však nemožno spájať s porušením označených základných práv sťažovateľa, ktoré nemôže samo osebe nastať rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc.

Ústavný súd na tomto základe odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Obdobne rozhodol už aj v iných veciach (m. m. II. ÚS 34/08, III. ÚS 30/08, IV. ÚS 38/08, I. ÚS 206/09, I. ÚS 370/2010).

3. Sťažovateľ napokon namieta, že rozsudkom krajského súdu bol porušený aj čl. 12 ods. 4 ústavy. Ústavný súd k tomu predovšetkým uvádza, že sťažnosť v tejto časti nie je náležite odôvodnená, v dôsledku čoho nespĺňa všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čo by tiež zakladalo dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Aj v tejto časti však ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú, keďže nezistil žiadnu potenciálnu súvislosť medzi napadnutým rozsudkom a namietaným porušením označeného článku ústavy. Navyše je potrebné dodať, že stabilizovaná judikatúra ústavného súdu chápe čl. 12 ods. 4 ústavy ako všeobecné ustanovenie, ktoré treba vykladať a chápať ako ústavnú direktívu adresovanú predovšetkým orgánom pôsobiacim v normotvornej činnosti všetkých stupňov a ktorá nemôže plniť poslanie priamo aplikovateľného ustanovenia v individuálnych záležitostiach. Jeho aplikácia nie je možná bez konkrétneho vyjadrenia dopadu diskriminujúceho postupu štátneho orgánu na základné právo alebo slobodu fyzickej alebo právnickej osoby (m. m. I. ÚS 34/96, I. ÚS 58/97, I. ÚS 59/97, I. ÚS 189/09).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa, ktoré sú viazané na to, že by sťažnosti bolo vyhovené (návrh na zrušenie rozsudku, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, úhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2010